

saaledes blive fri, skulde betale til dem, der ligge inde i 9 Maanedes. Ja, der er noget Praktisk i dette Forslag, men det forekommer mig, at det ikke vil være rigtigt at lægge Skatter paa den Maade, og at det vil være at komme ind paa det Ulyndingsystem, som man har fundet ligger i det Moment, at En ligger inde i 6 Maanedes og en Anden i 9. Det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Evermoes), som er særlig sagtyndig, har sagt, at en mindre Hær end den, der følger af Armeplanen, kunde slet ikke gaa an; han har navnlig sagt dette overfor det ærede Medlem, der først idag havde Ordet, og til hvis Standpunkt jeg i Dørigt kan henholde mig. Jeg skal dog henstille til det først nævnte ærede Medlem, om det ikke er vigtigere, at Hæren er god, end at den er stor. Det ærede Medlem oplyste selv, at der forelaa en Betænkning fra ijsor, og jeg vil indrømme, at Rigtigheden af det, som kom frem deri, var for mig meget tvivlsom; medens jeg allerede synes, at dette Lovforslag gaar vidt nok i Indrømmelser til mindre Uddannelse, kort Tjenestetid osv., forekommer det mig, at Betænkningen i den Henseende gik langt videre. Jeg vilde tro, at man kunde komme ind paa noget Bedre, naar man begrænsede sig med Hensyn til den faste Hær, naar man tog noget færre Kammer med et noget fyldigere Befalingspersonale og gav det øvrige Mandstab en subsidiar Uddannelse, hvorved det rigtignok kun kom til at tjene i kort Tid, men hvorved man, naar Krigen stod for Døren, havde et Apparat, hvoraf man kunde gjøre Noget ud. Der er for mig noget Færligt i, at det udfærdigede Mandstab i et saa lidet Land som vort har at bestemme, hvor stor Hæren skal være, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at den ærede Minister ogsaa har taget et eiendommeligt Forbehold i Tilfølgelsesbestemmelserne, navnlig i § 164, hvori der lige frem staaar, at naar det værnepligtige Mandstab forøges ud over et vist Tal, skulde ogsaa Kammerne forøges. Vi have saaledes ikke bestemte Kammer, som vi skyldte, men vi indrette vore Kammer aldeles efter det Personaltal, som staaar til Raadighed, fordi vi skulde ind paa den absolute Sighed. Naar man vilde modificere dette Princip noget, saaledes at man nøiedes med at have Apparatet for en Del af Mandstabet og gav en meget fyldigere Uddannelse til Resten — jeg skulde da ikke have det Mindste imod at betale dette Mandstab bedre — tror jeg, at man vilde komme til et bedre Resultat. Stor finantziel Betydning vil Hærvesenet jo altid have, og jeg skal ogsaa være villig til at lægge Vægt paa dette, men ikke

til at lægge Hovedvægten derpaa, thi jeg tror ikke, at det her hovedsagelig er finantzielle og jeg kan sige heller ikke politiske Hensyn, som bør komme i Betragtning; jeg tror, at det mere er fra et patriotisk Standpunkt, denne Sag maa ses. Naar vi imidlertid allerede i Fredstid have en saadan Udgift til Hærvesenet, at den trykker væsentlig, og naar man erkjender, at dette for en stor Del hidrører fra, at man vil have § 11 fyldbestgjort, forekommer det mig rimeligt, at den ærede Krigsminister mer og mer vil erfare, at jo mere Hærloven behandles, desto mere glider man henimod et Militærvesen, desto mindre vil man være tilbøjelig til at holde paa et virkeligt Befalingspersonale, og desto mere vil man udsætte Hæren for at faae et mindre fyldestgjørende Befalingspersonale. Jeg for min Person betragter det ganske vist som en Pligt at værne om Fædrelandet, men jeg betragter det som en Grusomhed at sende Landets Sønner i Krig under et Befalingspersonale, der ikke fyldbestgjør i enhver Henseende og som ikke staaar jævnyrdig med de fremmede Nationer, de maatte mødes med. Dette er langt værre end at søge at fyldbestgjøre et enkelt Princip, man have for Resten saa meget tilovers derfor, som man vil. — Der er enkelte Bestemmelser i Hærloven, som jeg tror ere ganske overordentlig trykkende og uheldige; det er dem om Afgangen af Befalingspersonalet. Den høitæredede Minister har erkjendt, at han med Hensyn til Tilgangen i Befalingspersonalet er kommen i en saadan Stilling, at han har maattet foreslaa ekstraordinære Forholdsregler, og jeg skal henstille til hans Derveielse, om der ikke med Hensyn til Afgangen kunde være Grund til at gjøre det Samme som med Hensyn til Tilgangen, selvsølgelig dog kun under Forudsætning af, at hele Revisionen ikke føres igjennem. Det er naturligvis Bestemmelserne om Aldersgrænsen, jeg sigter til. Jeg tror, det er temmelig anerkjendt, at de ere uheldige, og de ere høist trykkende for Hærens Befalingspersonale; thi det er virkelig høist uheldigt for en Embedsmand han være nok saa samvittighedsfuld, at vide, at han har de to eller 3 Aar tilbage, og at han, enten han duer eller ikke, til den Tid er færdig. Det forekommer mig derfor, at der, om man ikke kunde komme til en hel Revision af Hærloven, kunde være Grund til at gjøre noget Ekstraordinært saavel med Hensyn til Afgangen som med Hensyn til Tilgangen; thi jeg skal vedtjende mig den Anstuelse, at Befalingspersonalet for en meget stor Del er det, hvorpaa Hærens Dygtighed beror; det kan ikke nytte, at vi have